

Raport științific

privind implementarea proiectului în perioada 2 mai 2018-30 aprilie 2020

***Titlul proiectului: Reprezentări ale violenței în cultura populară americană contemporană
(director: conf. dr. Mihaela Precup)***

În total, pe tot parcursul proiectului, au fost publicate 1 articol BDI, 1 articol BDI a fost acceptat spre publicare, au apărut 3 capitole de carte, 2 recenzii, 1 editorial și o carte. A fost organizat un *workshop* pe tema proiectului și a fost editată o ediție specială a unui jurnal indexat BDI pe una din sub-temele proiectului. Au fost trimise spre publicare un capitol de carte și un articol. A fost acceptat și este în curs de publicare un capitol de carte. De asemenea, au avut loc 14 prezentări la conferințe din țară și din străinătate și membrii au participat la 8 stagii de cercetare în străinătate. Mai multe detalii se găsesc mai jos.

Perioada 2 mai-31 decembrie 2018

Activitate de documentare-cercetare :

1.1. Activitate de cercetare pe tema reprezentării războiului și a conflictului în narațiuni auto/biografice și documentare americane

În această primă etapă a proiectului (mai-decembrie 2018) a avut loc documentarea preliminară în vederea stabilirii principalelor noțiuni și instrumente de lucru, precum și a viitoarelor direcții de diseminare a cercetării, prin publicații, participări la conferințe și stagii de cercetare. Astfel, membrii echipei de cercetare au pornit prin a revedea concepte de bază din domeniul principal cu relevanță pentru desfășurarea acestui proiect, mai precis studiile despre memorie. Membrii au trecut din nou în revistă concepte importante din istoria acestei discipline, precum memoria colectivă (Maurice Halbwachs, 1950), locuri ale memoriei (Pierre Nora, 1984-

1992), memoria culturală (Jan Assman, 1988), medierea și remedierea memoriei culturale (Astrid Erll și Ann Rigney 2012), postmemoria (Marianne Hirsch, 1997), memoria prostetică (Alison Landsberg, 2004), memoria multidirecțională (Michael Rothberg, 2009), memoria postcolonială (Stef Craps, 2013), dar și teorii mai recente, legate de turnura transculturală pe care au luat-o studiile despre memorie (Crownschaw, 2014 și Reading, 2016).

În același timp, echipa a studiat și domenii conexe, mai cu seamă având în vedere că acesta este un proiect interdisciplinar. Astfel, membrii au citit și surse din domeniul mai specific al teoriei despre autobiografie (Linda Anderson, Leigh Gilmore, Sidonie Smith, Julia Watson), dar și al studiilor media (Andrew Hoskins) și din domeniul teoriei despre narațiunea grafică (Hillary Chute, Nina Mickwitz), studii de film și televiziune (Robert C. Allen, Annette Hill), și ele esențiale, având în vedere modul în care acest proiect se intersectează cu studiile vizuale.

În plus, în această primă etapă, membrii au folosit resursele existente la bibliotecile din țară, pe lângă cele din străinătate (vezi următoarea rubrică), precum Biblioteca Centrală Universitară (Mihaela Precup și Dana Mihăilescu) și Biblioteca Centrului de Studii Americane din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea din București (Roxana Oltean și Dragoș Manea).

1.2. Participări la conferințe și stagii de cercetare pe tema reprezentării războiului și a conflictului în narațiuni auto/biografice și documentare americane

Activitatea de diseminare a cercetării a fost reprezentată de următoarele:

1.2.1. Prezentări la conferințe internaționale din domeniu (9):

Dragoș Manea și Mihaela Precup au prezentat lucrarea cu titlul “Documenting Detention: War, Conflict, and Photo/graphic Representation in Kate Evans’s *Threads* and Debi Cornwall’s *Welcome to Camp America*” la conferința [Comics Forum: A Decade of Comics Scholarship](#), care s-a desfășurat la Leeds Central Library (parte din [Festivalul Thoughtbubble](#)), în perioada 20-23 septembrie 2018. Lucrarea s-a axat asupra utilizării fotografiei și fotorealismului pentru reprezentarea efectelor războiului și conflictului asupra populației civile, cu aplicație asupra două surse primare care documentează detenția în urma Războiului împotriva Terorii și a crizei

refugiaților, anume banda desenată documentară *Threads* de Kate Evans (2017) și documentarea fotografică a Guantanamo Bay și efectelor detenției asupra subiecților nevinovați în albumul *Welcome to Camp America* (2017) de Debi Cornwall. Deși ambele proiecte prezintă subiecți vulnerabili, dar considerați nedemni de a fi priviți cu compasiune, din cauză că ar prezenta amenințări directe la bunăstarea populației occidentale (după cum atrage atenția și Judith Butler (*Frames of War: When Is Life Grievable?*, 2009), cele două opere au abordări diferite. Prin analizarea lor în paralel, lucrarea a pus problema definirii unor categorii controversate precum victimă, călău și spectator, care trebuie regândite pentru a obține o înțelegere mai clară și profundă a factorilor care îi determină pe oamenii obișnuiți să comită atrocități (Waller 2002). De asemenea, lucrarea a analizat și modul transmiterii transculturale, prin reprezentare foto/grafică, a unor concepte precum suferința, trauma și supraviețuirea. Dragoș Manea și Mihaela Precup au prezentat lucrarea cu titlul “Class Warfare, Neoliberalism, and Graphic Documentation in *The Black Monday Murders* (Jonathan Hickman, 2016–)” la conferința The 2018 RAAS – Fulbright Conference [*Ideology, Identity, and the US: Crossroads, Freeways, Collisions*](#). Universitatea Ovidius din Constanța, în perioada 4-6 octombrie 2018. Lucrarea a analizat reprezentarea luptei de clasă în banda desenată *The Black Monday Murders* (Jonathan Hickman, 2016 -), care utilizează elemente biografice ale unor personaje reale (precum familia Rothschild), dar și stereotipuri antisemite și teorii populare ale conspirației pentru a genera o critică anti-capitalistă. Prin apelarea la moduri precum ridicolul și defamiliarizarea, narațiunea combină faptele și fantezia pentru a alcătui un univers atât familiar, cât și straniu, iar inovațiile formale ale acestei narațiuni grafice contribuie și ele la transmiterea mesajului. Dragoș Manea și Mihaela Precup au continuat explorarea acestor două opere primare în prezentarea “From the War on Terror to the Refugee Crisis: Representing Vulnerability in Debi Cornwall’s *Welcome to Camp America* and Kate Evans’s *Threads*” la conferința [“Drawing Yourself In and out of It”: The Second Amsterdam Comics Conference](#), organizată la Universitatea Vrije, Amsterdam, în perioada 15-17, 2018. Lucrarea a abordat reprezentarea copiilor, dar și infantilizarea prin reprezentare grafică a adulților în banda desenată documentară *Threads* de Kate Evans, prin contrast cu abordarea minimalistă și respectuoasă a fotografiilor Debi Cornwall în albumul său *Welcome to Camp America*. Lucrarea a evidențiat modul în care până și cele mai bine intenționate reprezentări ale refugiatului pot aluneca în paradigme stereotipate vechi, precum reprezentarea orientalului în postura de copil naiv, care are nevoie de monitorizare și protecție din partea occidentalului. Această lucrare a apelat la critici

și teoreticieni care analizează și ei reprezentarea violenței în contextual războiului și al conflictului, în format de bandă desenată (Hillary Chute, Nina Mickwitz, Golnar Nabizadeh), dar și teoreticieni care au scris despre fotografia documentară și drepturile omului (Judith Butler, Kay Schaffer and Sidonie Smith).

Dragoș Manea a prezentat lucrarea “On Race and Warfare: The Politics of Historical Adaptation in *Merlin* (BBC, 2008–2012) and *Camelot* (Starz, 2011)”, în cadrul conferinței [AICED 20, Literature and Cultural Studies Section: Truth\(s\) and Alternative Facts](#), organizată de Universitatea din București în perioada 7-9 iunie 2018. Lucrarea a analizat modul în care este portretizat războiul în contextual rescrierii mitului arturian, prin includerea unei perspective contemporane, care încurajează progresivismul conducătorilor și introduce o distribuție multirasială (fapt care a provocat critici dintr-o parte a publicului). De asemenea, Dragoș Manea a mai prezentat lucrarea cu titlul “Reviving the Memory of Nazi Danger: *Über* (2013–) and the Ethics of Ambiguity” la conferința International Graphic Novel and Comics Conference 2018 [Retro! Time, Memory, Nostalgia](#), organizată de Universitatea din Bournemouth în perioada 27-29 iunie 2018. Lucrarea a abordat rescrierea memoriei culturale a Celui de-al Doilea Război Mondial în banda desenată a lui Kieron Gillen *Über* (2013–), care încearcă, prin diverse strategii narrative și de reprezentare, să reînvie teama față de pericolul nazist. Printr-o perspectivă critică din zona studiilor despre memoria culturală, lucrarea explorează o potențială citire favorabilă, neo-nazistă, a acestei benzi desenate, pentru a testa potențialul anumitor strategii de reprezentare de a influența ideologia publicului și unghiul lecturii. Lucrarea arată că banda desenată creează un spațiu etic incomod, care îi poate ajuta pe cititori să înțeleagă cum a fost posibil succesul temporar al regimului nazist.

Mihaela Precup a prezentat lucrarea cu titlul “A Communist Time Capsule: Andreea Chirică’s *The Year of the Pioneer* (2011)” la conferința International Graphic Novel and Comics Conference 2018 [Retro! Time, Memory, Nostalgia](#), organizată de Universitatea din Bournemouth în perioada 27-29 iunie 2018. Lucrarea a utilizat perspectiva școlii americane de teorie despre banda desenată pentru a aborda un text care examinează memoria vieții cotidiene în timpul comunismului. Lucrarea a plasat opera autoarei române Andreea Chirică în contextul *underground*-ului american, care o inspiră și care a generat tradiția autobiografică în care se încadrează.

Dana Mihăilescu a prezentat lucrarea “Facets of Anti-Semitism and Jewish Identity from World War I to World War II in Europe and the U.S.: On Will Eisner’s Graphic Memoir *To the Heart of the Storm* (1990)”, la conferința The 2018 RAAS – Fulbright Conference [Ideology, Identity, and the US: Crossroads, Freeways, Collisions](#), organizată de Universitatea Ovidius din Constanța, în perioada 4-6 octombrie 2018. Lucrarea Danei Mihăilescu examinează formele specifice ale anti-semitismului în America din anii 1920 până în anii 1940, dar și formele anti-Semitismului în Europa de la sfârșitul secolului 19 până la începutul secolului 20, așa cum apar în autobiografia grafică a lui Will Eisner, *To the Heart of the Storm* (1990). Lucrarea inventariază și analizează felul în care formele variate ale anti-semitismului au determinat o formă diferită de manifestare a identității evreiești de la primul război mondial la al doilea război mondial în Europa și Statele Unite pentru evreii americani reprezentând diverse generații, părinți imigranți și copii născuți în America. Articolul se axează pe trasarea efectelor anti-semitismului asupra atitudinii evreilor în Europa, respectiv America, și a impactului evenimentelor din primul și al doilea război mondial asupra identității evreiești.

Roxana Oltean a prezentat lucrarea cu titlul “Truth and Alternative Facts in the Early Cold War: Narratives of American Spying in Berlin” în cadrul conferinței [AICED 20, Literature and Cultural Studies Section: Truth\(s\) and Alternative Facts](#), organizată de Universitatea din București în perioada 7-9 iunie 2018. Lucrarea se axează pe un episod istoric al Războiului Rece, operațiunea Anglo-Americană de spionaj Stopwatch/Gold din Berlin (1953-1956), și rememorarea acestuia în ficțiune și în non-ficțiune pentru a releva maniera în care aceste narațiuni de război aduc în discuție reprezentări ale etapelor prin care se descoperă adevăruri, reprezentări ale proceselor de cunoaștere și descoperire sau, dimpotrivă, de acoperire. Discuția este centrată pe romanul lui Ian McEwan *The Innocent* (1990) și pe narațiuni istorice americane (studii bazate pe materiale primare, discurs muzeografic). De asemenea, Roxana Oltean a mai prezentat lucrarea cu titlul “(Post)-Communist Gender Identities in Anglo-American Perspective”, la Conferința [2018 Society for Romanian Studies Conference](#), organizată de Academia de Studii Economice, București, în perioada 25-30 iunie 2018. Lucrarea pornește de la un corpus de scrieri ficționale și non-ficționale anglo-americane (Robert Kaplan, Saul Bellow, John Updike, Ian McEwan, Patrick McGuinness) axate pe perioada Războiului Rece și pune accentul pe reprezentarea relațiilor de gen în aceste narațiuni. Un punct deosebit de interes este dinamica (citită atât în cheia relațiilor neo-coloniale sau

postcoloniale, cât și în cheia studiilor de gen) între narator (în ipostază de explorator/observator/analist/inocent) și țara care face obiectul analizei/descoperirii, și care este adesea feminizată sau reprezentată prin figuri feminine.

1.2.2. Stagii de cercetare (3)

Dragoș Manea a participat la un stagiul de cercetare la Biblioteca Institutului John F. Kennedy, din cadrul Universității Freie, Berlin, în perioada 27 iulie-27 august. În această perioadă, Dragoș Manea a studiat memoriile militare, jurnale și mărturiile orale (publicate în presa americană și aflate în arhiva Bibliotecii Institutului JFK). De asemenea, a analizat mărturiile autobiografice în format de bandă desenată ale refugiaților forțați să fugă din diverse zone ale lumii și a folosit accesul la bazele de date ale Bibliotecii Institutului JFK pentru a își consolida perspectiva teoretică.

Roxana Oltean a participat la un stagiul de cercetare desfășurat la Eccles Centre for American Studies, British Library, Londra, în perioada 5 -12 august. Stagiul efectuat în această perioadă a avut în vedere o serie de zone de cercetare centrate pe redarea experiențelor americane de război ale secolului XX concentrate în trei mari momente, și anume Primul Război Mondial, Al Doilea Război Mondial, Războiul Rece, și tema principală care s-a desprins din cercetare poate fi formulată după cum urmează: Război, Conflict și Negociere: Lewis Edelstein, Frank Francis și perspective Anglo-Americane asupra conflictelor din zona Balcanică și Europa de Est. Corpusul cercetat poate fi în cadru în următoarele categorii: 1. materiale primare documentând narațiuni despre război în spațiul american (scrierile lui Lewis Einstein în cadrul colecției Lady Paget Papers, referitoare la Primul Război mondial sau la relațiile Anglo-Americane în timpul războiului și în perioada interbelică; colecția Sir Frank Francis Papers, secțiunea dedicată vizitei în România în timpul Războiului Rece (1963)); colecții de editoriale sau ilustrații tip caricatură din publicații americane referitoare la Al Doilea Război Mondial) sau narațiuni istorice despre război care relevă aspecte ale experienței recente a războiului (Lewis Einstein despre Revoluția Americană); 2. studii secundare despre tehnicile și strategiile prin care s-a construit discursul Anglo-American din perioada Războiului Rece (Hugh Wilford, David Mcknight, Aldrich, Andrew Defty). Un rezultat deosebit al cercetării vizează colecția Sir Frank Francis Papers și constă în descoperirea faptului că jurnalul atribuit (prin descrierea din catalogul British Library) lui Frank Francis, și care descrie călătoria în România, a fost, de fapt, scris de soția acestuia, Lady Katrina Francis. După lectura

atentă a jurnalului, care a sugerat eroarea atribuirii din catalog, după comparația tipurilor de scris, care au susținut ipoteza conform căreia jurnalul aparține de fapt Katrinei Francis (care nu este menționată în descrieri oficiale ale vizitei), și după avansarea acestor informații către curatorul colecțiilor din secțiunea Western Manuscripts, descrierea de catalog de la British Library pentru acest jurnal a fost schimbată, iar jurnalul este în prezent atribuit soției lui Frank Francis.

Mihaela Precup a participat la un stagiul de cercetare la Biblioteca Institutului John F. Kennedy, din cadrul Universității Freie, Berlin, în perioada 27 iulie-27 august. În această perioadă, a studiat narațiuni în format de bandă desenată care rememorează experiența refugiaților din diverse colțuri ale lumii, dar și filme documentare despre experiența participării la conflicte armate sau războaie. De asemenea, folosind resursele Bibliotecii, și-a îmbogățit perspectiva teoretică asupra unor concepte esențiale pentru proiectul actual, anume "victimă", "făptaș" și "spectator".

2. Publicații (1 editorial; 1 articol in evaluare; 2 capitole acceptate spre publicare)

Mihaela Precup a publicat un [editorial](#) pentru un număr special, pe tema *Sexual Violence in Comics II* (în co-autorat cu Conf. Dr. Rebecca Scherr, Universitatea din Oslo, Norvegia), editat tot împreună cu Conf. Dr. Rebecca Scherr, pentru revista *Journal of Graphic Novels and Comics* (Routledge). Revista este indexată BDI și publicată de Routledge/Taylor and Francis (*Journal of Graphic Novels and Comics*, 9(3), pp. 193–194). De asemenea, membrii echipei au început redactarea unor lucrări care sunt fie trimise deja spre publicare, fie urmează a fi trimise. Ele nu au putut fi raportate, din lipsa ISBN-ului (în cazul capitolelor de carte) și/sau a lipsei de confirmare a acceptării, urmând să fie raportate în etapele următoare.

Roxana Oltean a propus spre publicare lucrarea "Love and Belligerence Behind the Iron Curtain. Cold War Gender Identities in Anglo-American Perspective" – propusă spre publicare în revista *Synergy* (indexată EBSCO (1/2017), ERIH PLUS (2/2015), Central and Eastern European European Online Library (CEEOL) (1/2005), Open J Gate (1/2005), Index Copernicus (2012), Open Access Journal Index (1/2005), Kubon & Sagner Media OPAC(1/2005)). Lucrarea este bazată pe prezentarea susținută la conferința Society for Romanian Studies, iunie 2018, și pe stagiul de cercetare întreprins la Eccles Centre, Londra, august 2018. Articolul analizează

reprezentări ficționale și non-ficționale ale Europei de Est în timpul Războiului Rece, cu un interes deosebit pentru spațiul românesc, și propune identitatea de gen ca un punct central al lecturii, aducând în discuție aspecte deosebite ale relației între un călător (adesea asociat privirii masculine) și țara străină (feminizată, și/sau reprezentată de o gamă de figuri feminine). Pe baza abordărilor provenind din perspectivele criticii post-coloniale, din studii ale Europei de Est și din critica provenind din studiile de gen referitoare la stereotipiile incluse în acest tip de interacțiune, lucrarea discută maniera în care textele selectate aici (Ian McEwan, Patrick McGuinness, Robert Kaplan) prezintă posibilitatea unui dialog plin de sens cu spațial reprezentat. În același timp, lucrarea oferă și un studiu de caz bazat pe cercetarea de arhivă de la Eccles Centre și care relevă fluiditatea construcțiilor identitare bazate pe stereotipiile asociate genurilor (cazul Frank Francis papers). Citind aceste texte ca pe romanțuri/natațiuni pline de afect proiectate în Războiul Rece, articolul sugerează apariția unui nou tip de observator – vesticul care își cultivă dubiile față de sine și de construcțiile sale identitare, punând sub semnul întrebării propria sa poziție de putere și cunoaștere, și sugerând multiple puncte de angajare cu un prezent încă marcat de Războiul Rece.

Mihaelei Precup i-au fost acceptate spre publicare două capitole de carte, care însă nu pot fi încă raportate în platforma UEFISCDI, pentru că lipsește încă ISBN-ul volumului. Acestea sunt următoarele: “I think we’re maybe more or less safe here”: Violence and Solidarity during the Lebanese Civil War in Zeina Abirached’s *A Game for Swallows* (urmează a fi publicat în volumul *Violence in Comics*, editat de Ian Hague, Ian Horton și Nina Mickwitz. London & New York: Routledge, 2019) și capitolul ”The Autobiographical Mode in Post-Communist Romanian Comics: Everyday Life in Brynjar Åbel Bandlien’s *Strîmb Living* and Andreea Chirică’s *The Year of the Pioneer*”, care urmează a fi publicat în volumul *Comics of the New Europe*, editat de Martha Kuhlman și Jose Alaniz. Leuven: University of Leuven Press, 2019. Ele vor fi raportate și descrise în detaliu anul viitor, când pot fi incluse în platformă.

3. În această perioadă, am creat și menținut la zi pagina de web a proiectului, <http://www.mihaelaprecup.com/research-projects/>.

Perioada 1 ianuarie-31 decembrie 2019

Activitate de documentare-cercetare și rezultate științifice relevante:

Aceasta a fost etapa de consolidare a proiectului (ianuarie-decembrie 2019), în care au avut loc activități de cercetare, documentare și diseminare pe tema reprezentării autobiografice și documentare ale războiului și conflictului în narațiuni americane. Diseminarea cercetării s-a realizat prin publicații, participări la conferințe și stagii de cercetare. Astfel, membrii echipei au participat la 3 conferințe internaționale (Marea Britanie, România și Suedia), au trimis spre publicare 1 carte (cu apariție în martie 2020), au publicat 1 capitol de carte, 1 articol BDI, 2 recenzii (una ISI și una BDI), au editat 1 ediție specială, pe tema proiectului, a unui jurnal indexat BDI; au 1 capitol acceptat spre publicare, 1 articol acceptat spre publicare și 1 capitol în evaluare.

De asemenea, în această a doua etapă, membrii au folosit resursele existente la bibliotecile din țară, pe lângă cele din străinătate (Biblioteca Universității din Uppsala, Suedia, Dana Mihăilescu; British Library-Centrul Eccles din Londra, Roxana Oltean; Biblioteca Institutului JFK, Universitatea Freie, Berlin și British Library, Londra, Dragoș Manea și Mihaela Precup), precum Biblioteca Centrală Universitară și Biblioteca Centrului de Studii Americane din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea din București. Membrii echipei de cercetare au studiat în profunzime critică din domenii importante pentru tema principală a proiectului, precum *perpetrator studies* (James Waller 2002, Saira Mohamed 2015, Scot Strauss 2017), noțiuni teoretice foarte recente, precum cea de "implicated subject" (Michael Rothberg 2019), teorie despre narațiuni grafice care abordează tema reprezentării războiului și conflictului (Earle 2017, in 't Veld 2019), dar și surse primare relevante, precum texte auto/biografice produse pentru memorializarea experiențelor unor naratori și martori în timpul unor războaie și/sau conflicte.

Activitatea de diseminare a cercetării a fost reprezentată de următoarele:

1. Prezentări la conferințe internaționale din domeniu (3):

Dragoș Manea a prezentat lucrarea cu titlul „Perpetration and the Ethics of Complicity in The *Black Monday Murders* (Jonathan Hickman, 2016-), la conferința 21st Annual International Conference of the English Department, cu tema „Trauma, Narrative, Responsibility” (6-8 iunie, 2019; <http://engleza.ils.unibuc.ro/wp-content/uploads/sites/2/2018/06/Literature-and-Cultural-Studies-2018.pdf>). Lucrarea a discutat portretizarea răufăcătorului (în acest caz, al unor fapte de violență atât simbolică, cât și reală) și problema responsabilității etice pentru faptele sale reprobabile la nivel individual și colectiv. Lucrarea a sugerat că asemenea opere demonstrează că factorul principal pentru apariția răufăcătorilor, uneori chiar la nivel înalt (precum în cazul crizei financiare sau a conducerii SUA) este complicitatea unei mari părți a societății americane.

Dana Mihăilescu a susținut o prelegere invitată la the Advanced Seminar Series, Center for Baltic and East European Studies, Södertörn University, Stockholm, Suedia. Titlul prelegerii a fost “The Thrusts of Ghost-Writing Eastern European Survivors’ Memories of the Holocaust in Post-Cold War Western Societies. On Sara Tuvel Bernstein’s *The Seamstress* and Leah Kaufman’s *Live! Remember! Tell the World!*” (Center for Baltic and East European Studies, Södertörn University, Stockholm, Suedia, 11 februarie 2019. <https://es-la.facebook.com/SodertornUniversity/posts/2126033877433336>). Prelegerea a analizat impactul până acum ignorat al narațiunilor despre trauma celui de-al Doilea Război Mondial din SUA scrise de autori-fantomă asupra generării unei dinamici intergeneraționale a rememorării prin statutul lor de martori proximi, examinând cazul a două narațiuni despre două supraviețuitoare originare din România publicate în Statele Unite, *The Seamstress* (despre experiența lui Sara Tuvel Bernstein, scrisă de Louise Loots Thornton și Marlene Bernstein Samuels și publicată în 1997 în New York) și *Live! Remember! Tell the World! The Story of a Hidden Child Survivor of Transnistria* (despre Leah Kaufman, scrisă de Sheina Medwed și publicată în 2005 în New York). Principalele întrebări la care prelegerea a încercat să răspundă sunt: în ce fel narațiunile supraviețuitorilor Holocaustului din Europa de Est scrise de autori fantomă din Statele Unite contribuie la reprezentarea culturală a experienței celui de-al Doilea Război Mondial în prezent? În ce măsură putem afirma că aceste

narațiuni reflectă construcția lor în Statele Unite sau se detașează de paradigma generală de reprezentare a experienței celui de-al Doilea Război Mondial caracteristică autobiografiilor despre Holocaust scris în Statele Unite așa cum au fost identificate în special de David Roskies și Naomi Diamant în *Holocaust Literature. A History and a Guide* (Brandeis University Press, 2012) și de Hilene Flanzbaum în “The Americanization of the Holocaust,” *Journal of Genocide Research* 1.1 (1999)?

Mihaela Precup și Dragoș Manea au prezentat lucrarea „’Every nation is a monster in the making’: Transmedia Storytelling and the Reclamation of Queer History in *Exit Stage Left: The Snagglepuss Chronicles*” la conferința International Graphic Novel and Comics Conference, care a avut loc la Manchester Metropolitan University, Marea Britanie, pe tema „Storyworlds and Transmedia Universes” (24-28 iunie, 2019; <https://internationalgraphicnovelandcomicsconference.com>). Lucrarea a explorat transpunerea unor detalii biografice și istorice ale unor mari personalități ale literaturii și culturii americane (cel mai important fiind dramaturgul Tennessee Williams) din perioada de criză a Epocii McCarthy, de la începutul anilor 50, când teama războiului nuclear plana asupra Statelor Unite și intelectualii bănuși că ar fi de stânga sau deviați în vreun mod de la normă erau persecutați și adesea își pierdeau cariera. Astfel, lucrarea s-a aplecat asupra adaptării recente (2017-2018) a personajului animat Snagglepuss în banda desenată publicată de DC Comics, *The Snagglepuss Chronicles*, realizată de Mark Russell și Mike Feehan. Banda desenată adaptează personaje reale din cultura politică, literară și populară contemporană (de la Dorothy Parker la Marilyn Monroe și Nikita Hrușciiov), pentru a dezvolta o narațiune între anii 1953 și 1959. Oameni și animale antropomorfe trăiesc într-o Americă întunecată (aluziile la prezent sunt clare), în care alianțele sunt fragile, conformitatea este asigurată cu brutalitate, iar orice formă de deviere de la normă este pedepsită violent. În conversație cu critici precum Henry Jenkins, Marie-Laure Ryan și Pamela Demory, autorii au interpretat modul în care această opera propune o perspectivă diferită asupra unor evenimente din trecutul și prezentul american, au explorat potențialul ridicat cu care banda desenată investește cultura populară, mai cu seamă animația și au încercat să înțeleagă modul în care asemenea adaptări contribuie la modificarea memoriei culturale a unor episoade conflictuale din istoria SUA.

2. Publicații (1 carte; 1 capitol de carte; 1 articol BDI; 2 recenzii; 1 ediție specială a unui jurnal BDI; 1 capitol acceptat spre publicare; 1 articol acceptat spre publicare, 1 capitol în evaluare).

Dragoș Manea a publicat recenzia cu titlul „Review of *Transforming Cities: Discourses of Urban Change*, edited by Monika Pietrzak-Franger, Nora Pleßke, and Eckart Voigts, Heidelberg Recenzie în revista *English Studies*, indexată ISI 700:7. ISSN: 0013-838X. Recenzia explorează modul în care spațiul urban funcționează ca scenă a unor procese de adaptare, rememorare și contestare a trecutului. Volumul evidențiază mai cu seamă narațiuni care adaptează, remediază sau subminează istoria unor mari orașe, în diverse epoci și prin diverse moduri de reprezentare.

Dana Mihăilescu a publicat recenzia cu titlul „Review of *The Implicated Subject. Beyond Victims and Perpetrators*, by Michael Rothberg” în revista indexată BDI *[Inter]sections*, nr. 22 (2019; ISSN: 2068-3472). Recenzia subliniază faptul că studiul lui Michael Rothberg aduce o contribuție importantă studiilor despre al Doilea Război Mondial și a altor situații de război și genocid prin conceptul pe care îl definește, acela de subiect implicat / implicated subject. Acesta este un concept teoretic pe care cercetătorii îl pot dezvolta în continuare pentru o înțelegere cât mai nuanțată a discursurilor documentând războaie și conflicte care au dus la genocid dar și complexitatea agendelor activiștilor pentru drepturile omului și a internaționaliștilor în diverse contexte socio-temporale. Lucrarea recenzată este deci foarte folositoare pentru cercetarea noastră în proiectul de față.

Roxana Oltean a publicat articolul „Love and Belligerence Behind the Iron Curtain. Cold War Gender Identities in Anglo-American Perspective” în revista indexată BDI *Synergy* 15.1 (2019): 7-24. Lucrarea analizează reprezentări ficționale și non-ficționale ale Europei de Est în timpul Războiului Rece, cu un interes deosebit pentru spațiul românesc, și propune identitatea de gen ca un punct central al lecturii, aducând în discuție aspecte deosebite ale relației între un călător (adesea asociat privirii masculine) și țara străină (feminizată, și/sau reprezentată de o gamă de figuri feminine). Pe baza abordărilor provenind din perspectivele criticii post-coloniale, din studii ale Europei de Est și din critica provenind din studiile de gen referitoare la stereotipiile incluse în acest tip de interacțiune, lucrarea discută maniera în care textele selectate aici (Ian McEwan, Patrick McGuinness, Robert Kaplan) prezintă posibilitatea unui dialog plin de sens cu spațiul

reprezentat. În același timp, lucrarea oferă și un studiu de caz bazat pe cercetarea de arhivă de la Eccles Centre și care relevă fluiditatea construcțiilor identitare bazate pe stereotipiile asociate genurilor (cazul Frank Francis papers). Citind aceste texte ca pe romanțuri/natațiuni pline de afect proiectate în Războiul Rece, articolul sugerează apariția unui nou tip de observator – vesticul care își cultivă dubiile față de sine și de construcțiile sale identitare, punând sub semnul întrebării propria sa poziție de putere și cunoaștere, și sugerând multiple puncte de angajare cu un prezent încă marcat de Războiul Rece. De asemenea, Roxana Oltean a propus spre publicare capitolul „'Special Relationship and Cold War.' Transatlantic Narratives of Operation Stopwatch/Gold” (titlu provizoriu, abstract acceptat, lucrare în curs de definitivare) pentru volumul *War, Espionage, and Masculinity in British Fiction*, Vernon Press. Acest capitol propune narațiunea de spionaj din timpul Războiului Rece ca perspectivă interpretativă cheie care aduce împreună conexiuni multivalente culturale, semiotice și etice între "masculinitate", putere, cunoaștere, ascundere, transgresiune, revelație. Astfel, această lucrare adoptă o perspectivă comparativă asupra masculinităților americane și britanice de la începutul Războiului Rece în romanul lui Ian McEwan *The Innocent*, contextualizând analiza cu narațiuni non-ficționale americane asupra operațiunii Anglo-Americane de spionaj Stowatch/Gold, evenimentul care stă la baza romanului – memorii sau istorii ale spionajului (David Stafford, *Spies Beneath Berlin*, David Murphy & Sergei Kondrashev, *Battleground Berlin*), narațiuni muzeale (Muzeul Aliaților, Berlin) și relatări asupra evenimentului din mass-media americană.

Mihaela Precup a depus manuscrisul final pentru monografia *The Graphic Lives of Fathers: Memory, Representation, and Fatherhood in North American Autobiographical Comics*, care a fost acceptat și urmează să fie publicat în primăvara anului 2020 la Editura Palgrave Macmillan (Londra și New York), cu ISBN-ul 978-3-030-36217-1. Cartea explorează reprezentări autobiografice ale paternității în spațiul nord-american (Statele Unite și Canada), începând cu al Doilea Război Mondial și până în prezent. Volumul analizează modul în care funcționează reprezentarea și memoria în situații dificile, precum războiul și conflictul (mai cu seamă în cazuri de sindrom de stres post-traumatic, precum în autobiografia scriitoarei Carol Tyler), situații familiale dificile (precum violența domestică, locuirea în același spațiu cu un tata traumatizat, tatăl absent, adesea din motive dificile, precum sinuciderea—ca în cazul autoarei Alison Bechdel—, infracționalitatea—ca în cazul autoarei Laurie Sandell—sau moartea subită în urma faptului că tatăl este implicat într-o organizație teroristă, precum în cazul autoarei Nina Bunjevac). De

asemenea, cartea se axează asupra rolului masculinităților hegemonice asupra construcției paternității, în opere ale căror autori (James Kochalka, Joe Ollmann, R. Crumb și Jeffrey Brown) atrag atenția asupra rolului dezastruos pe care rigorile masculinității l-au jucat în propria lor viață într-un mod mai general, nu doar ca tați.

Mihaela Precup a mai publicat capitolul de carte “I think we’re maybe more or less safe here”: Violence and Solidarity during the Lebanese Civil War in Zeina Abirached’s *A Game for Swallows* (în volumul *Contexts of Violence in Comics*, editat de Ian Hague, Ian Horton și Nina Mickwitz. London & New York: Routledge, 2019). Capitolul se axează mai larg asupra problematicii reprezentării vizual-verbale a războiului și conflictului și examinează concepte care țin de studiile de memorie și bandă desenată, propunând și un concept nou, acela de „revived memory”, cu referire la memoria unor evenimente prin care subiectul a trecut, dar pe care nu le poate povesti fără să primească o confirmare sau adăugiri de la alți martori (din diverse motive, unul fiind vârsta prea fragedă la care s-au întâmplat). Lucrarea analizează apoi deciziile estetice și narrative din romanul autobiografic al autoarei Zeina Abirached, *A Game for Swallows. To Die, To Leave, To Return* (2007, 2012). Capitolul demonstrează contribuția valoroasă adusă de această carte reprezentării războiului și a unor stări prelungite de excepție care aduc prejudicii inestimabile atât spațiului urban, cât și celui casnic.

Mihaelei Precup i-a fost acceptat spre publicare încă din etapa anterioară un capitol de carte (nu este numărat aici la rezultate), intitulat „The Autobiographical Mode in Post-Communist Romanian Comics: Everyday Life in Brynjar Ábel Bandlien’s *Strîmb Living* and Andreea Chirică’s *The Year of the Pioneer*”, care urmează a fi publicat în volumul *Comics of the New Europe*, editat de Martha Kuhlman și Jose Alaniz. Leuven: University of Leuven Press. Din păcate, publicația (care initial trebuia să apară în 2019) va apărea de-abia în vara sau toamna anului 2020, deci nu va mai putea fi raportată.

Dragoș Manea și Mihaela Precup au co-editat o ediție specială a revistei indexate BDI *[Inter]sections* (indexată în MLA Directory of Periodicals, Ulrichsweb, DOAJ, CEEOL și EBSCO). După cum se poate vedea din Call for Papers, revista a acoperit exact tematica proiectului, numărul special fiind intitulat „Special Issue on War and Conflict in Autobiographical and Documentary Narratives” (<http://www.intersections-journal.com/2019/07/18/call-for-papers-special-issue-on-war-and-conflict-in-autobiographical-and-documentary-narratives/>). Articolele

acceptate spre publicare analizează perspective autobiografice și documentare asupra războiului și conflictului, atât în spațiul american, dar și în afara lui (precum episoadele de conflict internațional în care s-au implicat Statele Unite, mai cu seamă în urma atacurilor teroriste din 11 septembrie). De asemenea, autorii se axează asupra unor moduri diverse de memorializare, de la mărturiile orale și scrise, la fotografie și narațiune grafică. Ei analizează și problematizează noțiuni precum „învinși”, „învingători”, „victime”, „făptași” și „martori” și încurajează gândirea critică asupra unui spațiu transnațional al memoriei. Astfel, au fost acceptate spre publicare următoarele articole: „A Conspicuous Absence: Combat Veterans and America’s Memory of WWII” de Robert Blaskiewicz (Stockton University, NJ, SUA); „Graphic Representations of the Holocaust, between the 1.5 and the 2nd Generation: On Helga Weissova’s *Helga’s Diary* and Art Spiegelman’s *Maus: A Survivor’s Tale*, de Cristina Călinescu (MA, Universitatea Națională de Arte, București, cercetător independent); „Commemorating Compassion, Countering Containment: The Female Wars on Terror Witnesses of Helen Benedict’s and Lynsey Addario’s Transcultural Narratives” de Atalie Gerhard (Saarland University, Germania); „Witnessing and Empty Empathy: A Comparison between Joe Sacco’s *Palestine* and Jérôme Ruillier’s *The Strange*” de Ștefan Ionescu Ambrosie (MA, Rijksuniversiteit Groningen, Olanda, cercetător independent) și recenzia „Review of *The Implicated Subject. Beyond Victims and Perpetrators*, by Michael Rothberg” de Dana Mihăilescu (Universitatea din București), membră a acestui proiect de cercetare. Numărul este complet accesibil, fără plată, în platforma online a revistei: <http://www.intersections-journal.com/2019/12/01/intersections-22-2019/>.

3. Stagii de cercetare (5)

Dragoș Manea a participat la un stagiul de cercetare la Biblioteca Institutului John F. Kennedy, din cadrul Universității Freie, Berlin, în perioada 1-30 august 2019. În această perioadă, a continuat cercetarea începută în timpul stagiului anterior (iulie-august 2018) și a studiat articole publicate în presa americană legate de mărturiile ale veteranilor din Cel De-al Doilea Război Mondial, Coreea și Vietnam (publicate în presa americană și aflate în arhiva Bibliotecii Institutului JFK). De asemenea, a folosit bazele de date ale bibliotecii pentru a definitiva un articol despre reprezentarea refugiaților, care a fost acceptat spre publicare și care este raportat în secțiunea anterioară. Dragoș Manea a mai participat la un stagiul la British Library, Londra (14-16 noiembrie 2019), unde a făcut cercetare pentru a identifica posibile surse primare noi pe tema proiectului.

În perioada 11-28 august 2019, Dana Mihăilescu a efectuat un stagiul de cercetare la biblioteca Universității Uppsala, Suedia, unde a parcurs studii publicate în legătură cu situația evreilor în timpul Primului Război Mondial și în perioada interbelică (i.e. Ghitta Sternberg, *Stefanesti. Portrait of a Romanian Shtetl*. Pergamon Press, 1984; Leon Volovici, *Nationalist Ideology and Antisemitism*. Pergamon Press, 1991; Alan M. Wald, *Trinity of Passion. The Literary Left and the Antifascist Crusade*. The University of North Carolina Press, 2007; Alan M. Wald, *Exiles from a Future Time. The Forging of the Mid-Twentieth-Century Literary Left*. The University of North Carolina Press, 2002, etc.). Parcurgerea acestor lucrări i-au permis pregătirea unui articol pe care urmează să îl dezvolte pentru publicare într-un număr special editat pe tema *Jewish Minorities between Nationalism and Emigration in Central and Eastern Europe (1866-1918)*. De asemenea, în perioada stagiului la Biblioteca Universității Uppsala, Dana Mihăilescu a parcurs și studii privind moduri de implicare care au dus la producerea de distrugerii în cel de-al doilea război mondial precum: Chiara Lepora and Robert E. Goodin, *On complicity and compromise*. Oxford University Press, 2013; Debarati Sanyal, *Memory and Complicity. Migrations of Holocaust Remembrance*. Fordham University Press, 2015; Afxentis Afxentiou, Robin Dunford, and Michael Neu, eds., *Exploring complicity: Concept, cases and critique*. Rowman & Littlefield International, 2017; Michael Rothberg. *The Implicated Subject. Beyond Victims and Perpetrators*. Stanford University Press, 2019. Aceasta i-a permis să elaboreze o recenzie de carte despre volumul lui Michael Rothberg, raportată la rubrica anterioara.

Roxana Oltean a participat la un stagiul de cercetare la Eccles Centre for American Studies, British Library, Londra, 19-31 august 2019. Stagiul efectuat în această perioadă a continuat linii de cercetare începute în timpul stagiului anterior (august 2018) și a avut în vedere o serie de zone de cercetare centrate pe redarea perspectivei americane asupra războiului. În special, s-a aprofundat cercetarea asupra experienței Războiului Rece, încadrând aceste perspective în cadrul mai larg anglo-american și investigând intersecția cu alte sfere de cercetare relevante, precum construcția masculinității și producția romanelor de spionaj. Corpusul cercetat poate fi încadrat în următoarele categorii: 1. **materiale primare** documentând narațiuni despre război provenind din spațiul american (continuarea cercetării asupra scrierilor lui Lewis Einstein, de această dată monografiile acestuia, inclusiv biografia președintelui american Theodore Roosevelt, și corespondența cu judecătorul Oliver Wendell Holmes), încadrate de cercetare asupra pușinelor surse secundare dedicate acestuia; 2. **studii secundare** a. despre tehnicile și strategiile

prin care s-a construit masculinitatea în spațiul Anglo-American din perioada Războiului Rece, cu o atenție deosebită acordată preluării sau inversării transatlantice de modele (de exemplu Robert D. Dean, Antony Rowland et al, Philip E. Muehlenbeck, Arthur Redding, Kathleen Starck, Joseph Willis, K. A. Cuordileone). b. despre romanul de spionaj din timpul Războiului Rece, urmărind punctele de convergență și divergență între tradiția britanică și cea americană, și între reprezentări ale americanilor și britanicilor (spioni sau victime/martori ai spionajului) precum și maniera în care romanele de spionaj reiterează sau subminează construcții culturale dominante în spațiul britanic și, respectiv, american, în ceea ce privește ideea de națiune și masculinitate (Phyllis Lassner, Andrew Hammond, Robert Lance Snyder, Michael Denning, Mike Ripley, Lori Maguire, Oliver Buckton); cercetarea a continuat în același timp interesul pentru reprezentarea acestor teme în romanul de spionaj al lui Ian McEwan, *The Innocent* (Tomasz Dobrogoszcz, D. James).

Mihaela Precup a participat la un stagiul de cercetare la Biblioteca Institutului John F. Kennedy, din cadrul Universității Freie, Berlin, în perioada 1-30 august 2019. În această perioadă, a definitivat lucrul la manuscrisul monografiei *The Graphic Lives of Fathers*, care urmează să fie publicat la editura de prestigiu Palgrave Macmillan în primăvara anului 2020 (publicația este raportată în secțiunea anterioară). Mihaela Precup a mai participat la un stagiul de cercetare la British Library (14-16 noiembrie, 2019), cu scopul de a cerceta American Collections în vederea găsirii unor surse primare noi care să îmbogățească cercetarea de până acum din cadrul proiectului.

4. În această perioadă, am menținut la zi pagina de web a proiectului, <http://www.mihaelaprecup.com/research-projects/>.

Perioada 1 ianuarie-30 aprilie 2020

Activitate de documentare-cercetare și rezultate științifice relevante:

Aceasta a fost etapa de finalizare a proiectului, în care au avut loc activități de definitivare a unor prezentări, articole și capitole de carte începute pe parcursul proiectului, precum și trasarea unor posibile direcții de cercetare viitoare prin organizarea unui *workshop* la care au participat toți

membrii proiectului. Astfel, membrii au desfășurat activități de cercetare, documentare și diseminare pe tema proiectului. Diseminarea cercetării s-a realizat prin publicații și participări la conferințe. Din păcate, stagiile de cercetare planuite pentru lunile martie și aprilie au trebuit anulate, din cauza situației provocate de pandemia Covid-19. Astfel, membrii echipei au participat la 1 conferință internațională (Suedia), au publicat 1 carte (apărut în martie 2020, dar inclusă în raportul din 2019, întrucât volumul avea deja ISBN și era publicată pe site-ul editurii), 2 capitole de carte, 1 articol BDI acceptat spre publicare și au 1 capitol în evaluare.

De asemenea, în această a doua etapă, membrii au folosit resursele existente la bibliotecile din țară, mai cu seamă Biblioteca Națională, Biblioteca Centrală Universitară și Biblioteca Centrului de Studii Americane din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea din București.

Activitatea de diseminare a cercetării a fost reprezentată de următoarele:

1. Prezentări la conferințe internaționale din domeniu (1):

Dragoș Manea și Mihaela Precup au prezentat lucrarea cu titlul „'Who are you crying for?': Sexual Abuse and the Ethics of Empathy in Nina Bunjevac's *Bezimena*” la conferința internațională „[Comics and Feminism](#)”, care a avut loc la Universitatea Södertörn, Suedia, în perioada 19-21 februarie 2020. Lucrarea explorează dinamica dintre elementele autobiografice și mitologice din ultima publicație a autoarei canadiene Nina Bunjevac. Aceasta este o meditație asupra violenței sexuale, a eticii participării și reprezentării, a dinamicilor sociale care facilitează producerea unor asemenea tipuri de violență, dar și asupra definiției problematice de înguste a răufăcătorului, din care adesea este exclusă categoria importantă a complicelui și, mai ales, a persoanelor de sex feminin care facilitează abuzul sexual. Prin analiza acestor aspecte, lucrarea a demonstrat importanța evitării acelor discursuri care încurajează înțelegerea abuzului sexual prin prisma empatiei (în defavoarea rațiunii), dar și a revizuirii conceptului de complice pentru a include femeile.

2. Mese rotunde

Pe 15 aprilie 2020, între orele 15.30 și 17.30 a fost organizată o Masă Rotundă în cadrul proiectului pe platforma Zoom, în condițiile închiderii Universității pe data de 11 martie și a deciziei de a suspenda cursurile și alte activități pe o perioadă nedeterminată. Scopul mesei rotunde a fost acela de a trage anumite concluzii și a propune viitoare direcții de cercetare în cadrul temei proiectului, dar și de a oferi posibilitatea membrilor să își prezinte unii altora ultimele subiecte de cercetare de care se ocupă și care sunt în curs de dezvoltare. Astfel, Dragoș Manea și Mihaela Precup au prezentat lucrarea cu titlul „Complicity and the Process of Perpetration in Nina Bunjevac’s *Bezimena*”. Lucrarea a pus întrebări legate de modul în care includerea complicității la săvârșirea de acte sexuale violente în sfera semantică a „răufăcătorului” ne poate ajuta să înțelegem mecanismele sociale care contribuie la posibilitatea ca asemenea acte să aibă loc. Dana Mihăilescu a prezentat lucrarea “Representations of World War II in Emil Ferris’s *My Favorite Thing Is Monsters. Book I* (2017)” în care a analizat contribuția acestei narațiuni grafice recente privind reprezentarea celui de-al doilea război mondial în SUA prin felul în care construiește mărturiile unei supraviețuitoare care era prostituată în acea perioadă și a fost omorâtă în Chicago în 1968. Dat fiind alegerea acestei problematice de către autoare, cartea aduce în prim plan felul în care exploatarea sexuală poate fi accentuată și o parte importantă a genocidului, și deschide posibilitatea unei analize nuanțate a experiențelor femeilor care au fost victime ale manipulării și abuzului sexual fără însă a depune de obicei mărturie în acest sens dat fiind percepția generală de imoralitate impusă de societate asupra lor. Roxana Oltean a făcut o prezentare cu titlul „Cold War Men and Espionage Narratives of Operation Stopwatch/Gold”, care a constatat dintr-un scurt rezumat al direcțiilor de cercetare din cadrul proiectului, prezentare generală și exemplificări din lucrarea propusă spre publicare în volumul *War, Espionage, and Masculinity in British Fiction*, Vernon Press. Lucrarea este intitulată “‘We’re Supposed To Have A Special Relationship.’ Cold War Men and Espionage Narratives of Operation Stopwatch/Gold in Ian McEwan’s *The Innocent*” și propune narațiunea de spionaj din timpul Războiului Rece ca perspectivă interpretativă cheie care aduce împreună conexiuni multivalente culturale, semiotice și etice între o serie de teme cuprinse în universul discursiv al Războiului Rece: conflict, „masculinitate”, putere, cunoaștere, ascundere, transgresiune, revelație, reflectând, în același timp, asupra memoriei Relației Speciale (așa cum numea Winston Churchill în 1946 relația anglo-americană) din timpul Războiului Rece.

Astfel, această lucrare adoptă o perspectivă comparativă asupra masculinităților americane și britanice de la începutul Războiului Rece pe de o parte în romanul lui Ian McEwan, *The Innocent*, și pe de altă parte în narațiuni non-ficționale asupra operațiunii Anglo-Americane de spionaj Stowatch/Gold (1955-1956), evenimentul care stă la baza romanului: memorii sau istorii ale spionajului (*Spies Beneath Berlin*, de David Stafford, *Battleground Berlin* de fostul ofițer CIA David Murphy, care în 1954-1956 a fost Director-Adjunct al Bazei operaționale SUA din Berlin, și Șef al operațiunilor vizând URSS, de fostul ofițer KGB Sergei Kondrashev, punctul de contact al spionului britanic George Blake, cel care a trădat operațiunea sus-menționată, și George Bailey, journalist și șef al stației de radio americană Radio Liberty), precum și narațiuni muzeale (Muzeul Alianților, Berlin) și relatări asupra evenimentului din mass-media americană. Dacă, la zece ani după publicarea romanului *The Innocent*, referințele acestuia la Relația Specială erau invocate de istorici, care descriau romanul ca cea mai pertinentă analiză a relației speciale în timpul Războiului Rece (Alexander Danchev), colecția de specialitate *Cambridge Companion to Ian McEwan* (2019) se referă la același roman ca la o opera uitată, încadrată acum ca scriere despre Războiul Rece sau ca parodie a romanului de spionaj. Lucrarea de față recuperează complexitatea tramei spionajului în roman, și o corelează (atât din punct de vedere al evenimentelor, cât și al temelor pregnante, precum trădarea și concurența care amenință Relația Specială în timpul Războiului Rece, valoarea informației captate prin ascultarea liniilor telefonice inamice) cu narațiunile non-ficționale asupra operațiunii Stopwatch/Gold. Astfel, lucrarea permite o analiză asupra complexelor interacțiuni dintre modelele de masculinitate britanică versus americană, complicate de tema inocenței și a cunoașterii și negociate prin scenariul de război al spionajului. Acesta din urmă oferă modele de masculinitate și de identitate națională, redefinind aspecte-cheie ale culturii americane din perioada Războiului Rece - precum eroismul, individualismul, practicalitatea, simțul dreptății, eficiența, bogăția, și inocența.

3. Publicații

Mihaelei Precup și lui Dragoș Manea le-a fost acceptat spre publicare articolul cu titlul „Infantilizing the Refugee: On the Mobilization of Empathy in Kate Evans’s *Threads from the Refugee Crisis*” într-un număr special al prestigioasei reviste din domeniul studiilor autobiografice *a/b: Auto/Biography Studies* (Print ISSN: 0898-9575 Online ISSN: 2151-7290), co-editat de Nima Naghibi, Candida Rifkind și Eleanor Ty pe tema “Migration, Exile, and Diaspora in Graphic Life

Narratives.” Lucrarea urmează să apară în numărul 35.2 (primăvara, 2020). Revista este [indexata](#) în MLA International Bibliography, SCOPUS și ERIH Plus - European Reference Index for the Humanities and Social Sciences. Premisele lucrării sunt detaliate anterior (la rubrica Prezentări din 2018).

Dragoș Manea a publicat capitolul „Life was a precarious dance’: Graphic Narration and the Construction of a Transcultural Memory Space in the *Positive Negatives* Project,” în volumul [Agency in Transnational Memory Politics: A Framework for Analyzing Practice](#), editat de Aline Sierp și Jenny Wustenberg (Oxford, New York: Berghahn Books, iulie 2020; ISBN 978-1-78920-694-4). Capitolul este în co-autorat cu Mihaela Precup, dar contribuția Mihaelei Precup nu este inclusă în această raportare, pentru că a fost sprijinită de alt proiect de cercetare. Capitolul se axează asupra modului în care este reprezentată violența împotriva refugiaților (mai cu seamă în timpul războiului sau a unor conflicte armate), exprimată în narațiuni autobiografice ilustrate în colaborare cu artiștii coordonați în cadrul unui proiect coordonat de antropologul vizual Benjamin Dix și publicat gratis online la www.positivenegatives.com. Capitolul argumentează că mărturiile importante ale acestor supraviețuitori contribuie la construirea unui spațiu memorial transnațional care facilitează nu doar înțelegerea modului în care se pot crea condițiile săvârșirii unor acte de o violență extremă asupra unor ființe umane, dar și schimbări reale în politicile internaționale care pot influența asemenea fenomene.

Danei Mihăilescu i-a fost acceptat spre publicare capitolul cu titlul „The Thrusts of Ghost-Writing Eastern European Survivors’ Memories of the Holocaust in Post-Cold War Western Societies.” *After Memory. Rethinking Representations of World War II in Contemporary Eastern European Literatures*. Eds. Matthias Schwartz, Nina Weller, and Heike Winkel. Berlin: Walter de Gruyter (“Media and Cultural Memory” series), dată estimată publicare 2021, 29 pagini, ISBN: TBD. Capitolul analizează impactul până acum ignorat al narațiunilor despre trauma celui de-al doilea război mondial din SUA scrise de autori-fantomă asupra generării unei dinamici intergeneraționale a rememorării prin statutul lor de martori proximi, examinând cazul a două narațiuni despre două supraviețuitoare originare din România publicate în Statele Unite, *The Seamstress* (despre experiența lui Sara Tuvel Bernstein, scrisă de Louise Loots Thornton și Marlene Bernstein Samuels și publicată în 1997 în New York) și *Live! Remember! Tell the World! The Story of a Hidden Child Survivor of Transnistria* (despre Leah Kaufman, scrisă de Sheina

Medwed și publicată în 2005 în New York). Principalele întrebări la care articolul încearcă să răspundă sunt: în ce fel narațiunile supraviețuitorilor Holocaustului din Europa de Est scrise de autori fantomă din Statele Unite contribuie la reprezentarea culturală a experienței celui de-al doilea război mondial în prezent? În ce măsură putem afirma că aceste narațiuni reflectă construcția lor în Statele Unite sau se detașează de paradigma generală de reprezentare a experienței celui de-al doilea război mondial caracteristică autobiografiilor despre Holocaust scrise în Statele Unite așa cum au fost identificate în special de David Roskies și Naomi Diamant în *Holocaust Literature. A History and a Guide* (Brandeis University Press, 2012) și de Hilene Flanzbaum în “The Americanization of the Holocaust,” *Journal of Genocide Research* 1.1 (1999)?

De asemenea, Dana Mihăilescu a trimis spre publicare un articol într-un număr special aflat în evaluare al revistei BDI, *Quest. Issues in Contemporary Jewish History* [revistă indexată Clarivate’s Analytics Emerging Sources Citation Index, Scopus, DOAJ, etc.]. Articolul este intitulat „Struggles between Nationalism and Ethnicity in Eastern Europe and the United States, 1890s-1910s: The Life Writings of M.E. Ravage and Michael Gold.” *Quest. Issues in Contemporary Jewish History*. Număr special “Jewish Minorities between Nationalism and Emigration in Central and Eastern Europe (1866-1918),” editori invitați Grzegorz Rossolinski-Liebe, Francesco di Palma, dată estimată publicare 2021 [jurnal indexat in Clarivate’s Analytics Emerging Sources Citation Index, Scopus, DOAJ, etc., a se vedea siteul jurnalului: <http://www.quest-cdecjournal.it/about.php>]. Articolul analizează efectele consolidării statului național de la începutul secolului 20 asupra locuitorilor evrei a căror apartenență teritorială la un stat națiune lipsea, fiind înlocuit de identificare acestora cu valori etnice. Articolul se apleacă asupra lucrărilor autobiografice ale lui Marcus Eli Ravage și Michael Gold, autori evrei americani ai epocii de sorginte română, dar aparținând unor generații diferite. Scopul analizei comparative din articol este acela de a prezenta evoluția confruntării între valorile naționale versus valorile etnice din perspectiva a două generații de autori evrei americani, pusă în legătură cu evenimentele din Primul Război Mondial.

Roxana Oltean a definitivat capitolul cu titlul “We’re Supposed To Have A Special Relationship. Cold War Men and Espionage Narratives of Operation Stopwatch/Gold in Ian McEwan’s *The Innocent*” (titlu final) și l-a trimis spre publicare în volumul *War, Espionage, and Masculinity in British Fiction*, Vernon Press. Conținutul capitolului este detaliat mai sus (vezi secțiunea Masă rotunda din 2020).

Mihaelei Precup a publicat un capitol de carte intitulat „The Autobiographical Mode in Post-Communist Romanian Comics: Everyday Life in Brynjar Åbel Bandlien’s *Strîmb Living* and Andreea Chirică’s *The Year of the Pioneer*” în volumul [*Comics of the New Europe*](#), editat de Martha Kuhlman și Jose Alaniz la University of Leuven Press (**ISBN: 9789462702127**). Capitolul explorează modul în care a fost reprezentată viața cotidiană în timpul și după dictatura comunistă din România, testând astfel aparatul critic studiat în timpul primelor două etape ale proiectului prin aplicarea lui asupra a două studii de caz din banda desenată autobiografică publicată în România.

4. Altele

În această perioadă, am menținut la zi pagina de web a proiectului, <http://www.mihaelaprecup.com/research-projects/>.

Director proiect,

Conf. dr. Mihaela Precup